

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2026

VIZUÁLIS KULTÚRA

KÖZÉPSZINTŰ

GYAKORLATI VIZSGA

PROJEKT

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI

ÚTMUTATÓ

OKTATÁSI HIVATAL

VIZUÁLIS KULTÚRA

Projekttemák

2026.

középszint

A következő két feladat közül válasszon ki egyet (**A vagy B feladatot**)! A kiválasztott feladatot részfeladatonként (1-4. feladatrész) szabadon dolgozza fel úgy, hogy a leadásra kerülő munkaanyag feleljen meg egy vizuális projekt követelményeinek!

Némelyik feladatrész több - akár különböző technikákkal készült - részmegoldást is tartalmazhat.

A feladatmegoldás során született gondolatait, ötleteit bátran dokumentálja, és vázlatait, jegyzeteit is csatolja a végeredményhez!

A NAP, FÉNY ÉS ÁRNYÉK

A Nap az emberi civilizáció egyik legősibb és legfontosabb szimbóluma, amely az életet, az erőt, a fényt, a tudást és az újjászületést jelképezi. A képzőművészetben való ábrázolása az idők során sokféle formát öltött, a szakrális, isteni megtestesüléstől a természeti jelenség és a fényhatások hű visszaadásáig.

A) feladat

A NAP, MINT JELENTÉSHORDOZÓ

1. Keressen és gyűjtsön képi példákat Nap-ábrázolásokról a különböző művészettörténeti korok, stílusok, ábrázolási módok, szimbólumok területén! A gyűjtött képanyagot tabló vagy digitális prezentáció formájában mutassa be! Indokolja válogatását, beszéljen a képek által hordozott szimbolikus tartalmakról, a témákban mutatkozó kifejezési szándékokról és formanyelvi jellemzőkről!
2. Válasszon egyet a megadott barokk stíluskorszakban alkotott, erőteljes fény-árnyék kontrasztokat alkalmazó festmények közül! Készítsen a kiválasztott műről olyan három lépésből álló monokróm parafrázis sorozatot, amelyen megváltoztatja a képen látható eredeti fény-árnyék viszonyokat pl.: fényforrások számát, helyzetét, irányát, minőségét! Grafikai eszközökkel és anyagokkal (pl.: tussal, diófapáccal) A4-es méretben dolgozzon! Készítsen írásos feljegyzést arról, hogy a fényviszonyok és tónusrendek változása hogyan hatott a tér- és formakapcsolatokra és a képi jelentéstartalmakra!

A választható alkotásokhoz vezető linkek:

Caravaggio: Krisztus töviskoronázása

https://commons.wikimedia.org/w/index.php?search=Michelangelo+Merisi+da+Caravaggio&title=Special%3ASearch&ns0=1&ns6=1&ns12=1&ns14=1&ns100=1&ns106=1#/media/File:Michelangelo_Merisi,_called_Caravaggio_-_The_Crowning_with_Thorns_-_Google_Art_Project.jpg (letöltés ideje: 2025. 11. 06. 13:18)

Georges de La Tour: Újszülött

https://commons.wikimedia.org/w/index.php?limit=20&offset=80&profile=default&search=Georges+de+La+Tour&title=Special:Search&ns0=1&ns6=1&ns12=1&ns14=1&ns100=1&ns106=1#/media/File:Georges_de_La_Tour_-_Newlyborn_infant_-_Mus%C3%A9_des_Beaux-Arts_de_Rennes.jpg (letöltés ideje: 2025. 11. 06. 13:23)

Rubens: Dániel az oroszlánok barlangjában

https://commons.wikimedia.org/w/index.php?search=Pieter+PaulRubens%3A+D%C3%A1niel&title=Special:ASearch&profile=advanced&fulltext=1&ns0=1&ns6=1&ns12=1&ns14=1&ns100=1&ns106=1#/media/File:Sir_Peter_Paul_Rubens_-_Daniel_in_the_Lions'_Den_-_Google_Art_Project.jpg (letöltés ideje: 2025. 11. 06. 13:14)

Vermeer: Tejet öntő nő

Johannes Vermeer - Het melkmeisje - Google Art Project - Keresési eredmények a következőre: "Vermeer - Rijksmuseum 2023" - Wikimedia Commons (letöltés ideje: 2025. 11. 06. 13:16)

3. Készítsen egy több tárgyból álló beállítást! Világítsa meg egy fényforrással különböző irányokból! Készítsen fotósorozatot a beállítás formáin megfigyelhető ön- és vetett árnyékok különféle megjelenési jellemzőiről! Grafikai eszközökkel és anyagokkal (pl.: ceruza, toll, ecset, kréta, szén) készítsen egy tónusos tanulmányrajzot A3-as méretű rajzlapon saját fotóinak felhasználásával a legérdekesebbnek talált nézőpontból!
4. A Nap-motívum újraalkotásához keressen példákat Nap-ábrázolásokra, Nap-szimbólumokra a magyar népművészet motívumkincsében. Készítsen vázlatokat, amely révén új szín és formavariációkat alkot magyar Nap-motívumokból kiindulva! Alkosson a tervei felhasználásával két kompozíciót "SZÖNYEG" tárgyfunkcióra, különböző alakváltozatokban (kör, négyzet stb.)! Alkalmazza a témára jellemző vizuális nyelvet (egyszerűsítés, szín és formaritmus)! A dekorativitás mellett, gondoljon a színeknek és formáknak a hangulatunkra, érzelmeinkre ható szerepére is! A3-as méretben és színes technikával dolgozzon!

B) feladat**A FÉNY, MINT ÉRZELEM ÉS KIFEJEZÉS**

1. Készítsen „érzelmi fénydobozt”, ami kifejez egy hangulatot (öröm, düh, nyugalom, vágy, félelem stb.). Használjon átlátszó vagy áttetsző anyagokat (színes fólia, selyempapír, színes plexi, üvegdarabok, celofán, textil stb.)! A doboz belsejébe kerülhet kis fényforrás pl.: elemes LED, vagy természetes fényben is működhet a fénydoboz, ha áttetsző. A doboz egyik oldala se legyen nagyobb egy A3-as rajzlapon méreténél!

A transzparens anyagokkal végzett térbeli-plasztikai munka célja a fény szimbolikus, érzelmi hatásának térbeli megjelenítése. A színek és formák absztrakt, vagy szimbolikus-figurális módon jelenítsenek meg, kapcsoljanak össze érzelmi jellemzőket (fauve-hatás: „szín, mint érzés”)! Tanulmányozza a fauvizmus és expresszionizmus vizuális nyelvét: erős színek, deformáció, szubjektív látásmód! A két irányzat kiváló alapot ad a téralkotó anyagokkal való kísérletezéshez.

Inspiráló lehet:

Albers és Moholy-Nagy: a Bauhaustól az Újvilágig

<https://www.tate.org.uk/whats-on/tate-modern/albers-and-moholy-nagy-bauhaus-new-world> (letöltés ideje: 2025. 11. 06. 13:25)

Henri Matisse: A Vörös Stúdió. Issy-les-Moulineaux, 1911 ősze

<https://www.moma.org/collection/works/78389/> (letöltve: 2025. 11. 06. 13:283)

Studio Olafur Eliasson: A szivárványos panoráma...

<https://olafureliasson.net/artwork/your-rainbow-panorama-2006-2011/> (letöltés ideje : 2025. 11. 06. 13:29)

2. Hajlítson drótokból saját belső érzéseit kifejező formákat! Ezek lehetnek figuratív, nonfiguratív vagy szimbolikus formák. Térbeli irányokban mozgó, szoborként leállítható drótrajzot készítsen! A fényáteresztő drótplasztikáját fonalakkal, fóliákkal vagy áttört anyagokkal is kiegészítheti.

Állítsa az elkészített drótplasztikáit a fény útjába úgy, hogy a vetett árnyéka is része lehessen a kompozíciónak! A vetett árnyék a drótszobor síkbeli folytatásaként a fényviszonyoktól függő kapcsolatban az érzelmek felidézését, felerősítését is segítheti. A fényirány többszöri változtatásával készítsen digitális fotósorozatot ezekről az expresszív drót-árnyék kapcsolatokról!

Inspiráló lehet:

Oskar Schlemmer: Drótszobrok

<https://calder.org/works/wire-sculpture/> (letöltés ideje: 2025. 11. 06. 13:35)

3. Válassza ki a legjobban sikerült drótból készült térplasztikáját és képzelje el ennek felnagyított változatát egy köztéren NAPÓRAKÉNT elhelyezve! Keressen egy erre a célra alkalmas külső közteret és készítsen vázlatrajzokat a napóra-szobor elhelyezési lehetőségeiről! Fotói és vázlatai segítségével készítse el a szobor elhelyezésének részletes látványtervét! Érzékeltesse a térbeli viszonyokat és a szobor időmérő vetett árnyékának mozgását, méret- és formaváltozásait! Tetszőleges technikával A3-as méretben dolgozzon!

4. A fény és a sötétség küzdelme egy mélyen gyökerező, univerzális szimbólum, ami a dualításra, vagyis az ellentétes erők harcára utal az emberi létben, a mitológiában és a kultúrában. Legtöbbször a fény a jóságot, a tisztaságot és a reményt jelképezi, míg a sötétség a gonosztságot, a tudatlanságot és a kétségbeesést. A napfény alapvető fontosságú az élethez, a sötétség pedig a halál gondolatát idézheti fel, de lehet ez a küzdelem az emberi lélekben zajló belső küzdelem metaforája is.

A fenti és további (önállóan felvetett) értelmezéseket is figyelembe véve készítsen fotómontázs kompozíciót A3-as méretben! Vegye figyelembe a műfaj törvényszerűségeit! A képelemek között hozzon létre kifejező hatással bíró kapcsolatokat és kompozíciós rendet!

Inspiráló lehet:

Vajda Lajos: Tolsztoj és Gandhi

[https://hu.wikipedia.org/wiki/Vajda_Lajos_\(fest%C5%91\)#/media/F%C3%A1jl:Tolsztoj_%C3%A9s_Gandhi_1930-33.jpg](https://hu.wikipedia.org/wiki/Vajda_Lajos_(fest%C5%91)#/media/F%C3%A1jl:Tolsztoj_%C3%A9s_Gandhi_1930-33.jpg) (letöltés ideje: 2025. 11. 06. 13:41)

Moholy-Nagy László: Human Mechanics

<https://www.artchive.com/artwork/human-mechanics-laszlo-moholy-nagy-c-1925/> (letöltés ideje: 2025. 11. 06. 13:47)

Reisenbüchler Sándor: A Nap és a Hold elrablása

<https://www.youtube.com/watch?v=OyExflky29M> (letöltés ideje: 2025. 11. 06. 13:55)

A projektmunka értékelése

A projektmunka esetében az értékelést a következő, értékelési kritériumokra bontott szempontsor alapján végzi az értékelő:

- I. Problémamegoldó képesség
- II. Vizuális kommunikációs képesség
- III. Kreativitás, tartalmi komplexitás (az alkotás tartalmi árnyaltsága)
- IV. Közlés, kifejezés, alkotás technikája
- V. Összkép

A fenti szempontokhoz tartozó kritériumrendszer világosan értelmezhető jellemzőkkel írja le az adott szempont szerint teljesülő minőséget, melyekhez pontskála tartozik.

A jelölt által az alábbi pontskálák alapján elért pontszámot 2-vel megszorozva kapjuk meg a vizsgapontok számát. Ha például a jelölt 15 pontot ér el a vizsgaanyaga alapján, akkor $15 \times 2 = 30$ pont a vizsgapontszáma.

Értékelési pontskála

I. Problémamegoldó képesség	legfeljebb: 4 pont
1.	
- A saját élmények, tapasztalatok és kutatómunka hasznosítása egyértelműen érvényesül a munkáiban, a kapcsolódó tartalmakat jól értelmezve, meggyőzően építette be produktumaiba.	2 pont
- Megállapítható a saját kutatási tapasztalatok, felismerések hasznosítása, de ezek érvényesítése nem meghatározó vagy nem adekvát az alkotómunkában.	1 pont
- Kutatómunkája, gyűjtőmunkája nyilvánvalóan nem illeszkedik a projektfeladat problémafelvetéseihez.	0 pont
2.	
- A feladat megoldásához céltudatosan tanulmányozta a témához illeszkedő művészettörténeti korszakok és irányzatok hasonló problémákra adott megoldásait. Felismeréseit kreatívan használta fel saját problémamegoldásaiban.	2 pont
- A feladat megoldásához érzékelhetően tanulmányozta mások hasonló problémákra adott megoldásait, de ezeket a tapasztalatokat nem megfelelően értelmezte és adaptálta saját munkája során.	1 pont
- A munkájában alig kimutatható az érdeklődés a művészettörténeti előzmények, analógiák iránt. Tapasztalatait, ismereteit nem tudta hasznosítani saját munkája során.	0 pont

II. Vizuális kommunikációs képesség **legfeljebb: 6 pont**
1.

- Vizuális közléseit pontosan érthetően, nagyon világosan képes dokumentálni, és a választott témakör pontosan felismerhető. 2 pont
- Vizuális közlései helyenként nehezen értelmezhetők vagy félreérthetők, de a választott téma felismerhető. 1 pont
- A dokumentáció vizuális közlése zavaros, szegényes, a választott téma nehezen felismerhető. 0 pont

2.

- A vizuális kommunikáció kifejezőeszközeit (vonal, szín, forma, kompozíció stb.) a célnak megfelelően, kitűnően alkalmazza. 2 pont
- A vizuális kifejezés eszközeit alapvetően megfelelően alkalmazza. 1 pont
- A vizuális kifejezés eszközeit pontatlanul, nem a kifejezés céljának megfelelően alkalmazza. 0 pont

3.

- A rajzi kifejezése igen árnyalt, érdekes, egyéni elemeket is tartalmaz. 2 pont
- A rajzi kifejezése árnyalt, a célnak megfelelő, de szokványos. 1 pont
- A rajzi kifejezés nem elég árnyalt, a célnak nem megfelelő. 0 pont

III. Kreativitás, tartalmi komplexitás (az alkotások tartalmi árnyaltsága) **legfeljebb: 4 pont**
1.

- Tervei, elképzelései vagy előadásmódja igen érdekes, kreatív, innovatív. 2 pont
- Munkáinak vannak érdekes, egyéni vonásai, de megoldásai alapvetően szokványosak. 1 pont
- Munkái teljesen szokványosak, egyéni meglátás, kiemelés nem észlelhető rajtuk. 0 pont

2.

- Munkái tartalmilag komplexek, érzékelhetően igen elmélyültek. 2 pont
- Munkájában vannak értékes, egyéni tartalmi momentumok, de a több nézőpontból való megközelítés hiánya egysíkúvá teszi. 1 pont
- Munkáira nem jellemző a tartalmi komplexitás, elmélyülés. 0 pont

IV. Közlés, kifejezés, alkotás technikai színvonala **legfeljebb: 4 pont**

1.

- Munkáit a célnak, szándékának megfelelő magas szintű előadásmód jellemzi. 2 pont
- Munkáit alapvetően a célnak, szándékának megfelelő előadásmód jellemzi, de helyenként bizonytalan. 1 pont
- Előadásmódját gyakran jellemzi bizonytalanság. 0 pont

2.

- Az alkalmazott technikák mindegyikét kiválóan műveli. 2 pont
- Az alkalmazott technikákat kisebb hibákkal, a célnak megfelelően műveli. 1 pont
- Az alkalmazott technikák jelentősebb részében nem rendelkezik kellő jártassággal vagy nem mutat érdeklődést a különböző technikák iránt. 0 pont

V. Összkép **legfeljebb: 2 pont**

- Az anyag koherens, igen színvonalas munkákat tartalmaz. 2 pont
- Az anyag alapvetően jó munkákat tartalmaz. 1 pont
- Az anyag többsége felkészületlenségről tanúskodik. 0 pont

Összpontszám: 20 pont

	pontszám	
	maximális	elért
I. Problémamegoldó képesség	4	
II. Vizuális kommunikációs képesség	6	
III. Kreativitás, tartalmi komplexitás (az alkotás tartalmi árnyaltsága)	4	
IV. Közlés, kifejezés, alkotás technikai színvonala	4	
V. Összkép	2	
Összesen	20	
Vizsgapont (<i>Összesen</i> × 2)	40	

dátum

javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
Projekt		

dátum

dátum

javító tanár

jegyző